

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **CASSOVIA METAL investičný fond akciová spoločnosť**, Košice, posledne so sídlom v Košiciach, Hlavná 108, IČO: 31 693 857 proti povinnej **D. Ž.**, bývajúcej v K., o vymoženie **41,49 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Košice- okolie pod sp.zn. 0 Er 1000/1999, o dovolaní spoločnosti EUROINVESTOR s.r.o., so sídlom vo Vranove nad Topľou, Hronského 1811, IČO: 36 703 591, zastúpenej AK NOVIKMEC s.r.o., Advokátska kancelária, so sídlom vo Vranove nad Topľou, Rázusova 125, IČO: 36 868 701, zastúpená JUDr. Zuzanou Adamovou Tomkovou, advokátkou a konateľkou, proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 28. júna 2012, sp.zn. 12 CoE 34/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Povinnej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Dňa 13. apríla 1999 bol súdnemu exekútorovi doručený návrh oprávneného CASSOVIA METAL investičný fond akciová spoločnosť, Košice na vykonanie exekúcie proti povinnej D. Ž. na podklade exekučného titulu, ktorým je platobný rozkaz Okresného súdu Košice-okolie z 11. júna 1997, sp.zn. Ro 4132/97. Okresný súd Košice- okolie ako súd exekučný dňa 4. mája 1999 poveril súdneho exekútora JUDr. Ing. Štefana Vargu, so sídlom Exekútorského úradu v Trebišove, vykonaním exekúcie na vymoženie uloženej povinnosti zaplatiť 1250 Sk s príslušenstvom.

Podaním z 16. septembra 2011 sa spoločnosť EUROINVESTOR s.r.o., so sídlom vo Vranove nad Topľou, Hronského 1811, IČO: 36 703 591 domáhala, aby súd pripustil

zmenu oprávneného a zmenu súdneho exekútora. V zmysle navrhovaných zmien mala do konania namiesto pôvodne oprávneného CASSOVIA METAL investičný fond akciová spoločnosť, Košice vstúpiť spoločnosť EUROINVESTOR s.r.o. a namiesto JUDr. Ing. Štefana Vargu mal súd poveriť vykonaním exekúcie súdneho exekútora JUDr. Štefana Šviderského, so sídlom vo Vranove nad Topľou, Hronského 1811. Návrh na zmenu oprávneného bol odôvodnený tým, že pôvodne oprávnený CASSOVIA METAL investičný fond akciová spoločnosť, Košice v likvidácii ako postupca postúpil na základe zmluvy o postúpení pohľadávok z 22. decembra 2005 spoločnosti INKASO Pohľadávok, spol. s r.o. ako postupníkovi súbor pohľadávok, medzi ktorými bola aj pohľadávka vymáhaná v predmetnom exekučnom konaní. Spoločnosť INKASO Pohľadávok, spol. s r.o. následne pohľadávku postúpila novému veriteľovi EUROINVESTOR s.r.o. zmluvou o postúpení pohľadávok z 28. júla 2008. Fotokópie predmetných zmlúv aj s prílohami boli pripojené k návrhu. Súčasťou návrhu bolo tiež vyhlásenie spoločnosti EUROINVESTOR s.r.o., že súhlasí so vstupom do exekučného konania.

Okresný súd Košice-okolie uznesením z 5. decembra 2011, č.k. 0Er 1000/1999-34 rozhodol tak, že zmenu oprávneného nepovolil, exekúciu zastavil a povinnému uložil povinnosť nahradiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie v sume 72,70 € do troch dní od právoplatnosti uznesenia. Mal za to, že oprávnený CASSOVIA METAL investičný fond akciová spoločnosť Košice, v likvidácii, posledne so sídlom v Košiciach, Hlavná 108, IČO: 31 693 857 bol dňa 27. októbra 2010 z obchodného registra vymazaný na základe ukončenia likvidácie ku dňu 31. augusta 2010, čím zanikol, a preto nemôže byť ďalej účastníkom konania, pričom ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť. Ak spoločnosť EUROINVESTOR s.r.o., so sídlom vo Vranove nad Topľou, Hronského 1811, IČO: 36 703 591 (na ktorú bola pohľadávka postúpená spoločnosťou INKASO Pohľadávok, spol. s r.o., so sídlom v Lučenci, Jiráskova 12, IČO: 36 039 039, ktorá ju získala na základe postúpenia od pôvodného oprávneného) návrh na zmenu oprávneného podala 16. novembra 2011, urobila tak po dni, keď došlo k zániku oprávneného. Preto podľa § 251 ods. 4, § 92 ods. 2, 3, § 103, § 19, § 20 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), § 18 ods. 1, § 19a ods. 2, § 20a ods. 2 Občianskeho zákonníka a podľa § 57 ods. 1 písm. g/, § 58 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) nepripustil zmenu na strane oprávneného, exekúciu ako neprípustnú zastavil, keď o trovách exekúcie rozhodol podľa § 196, § 197 a § 203 Exekučného poriadku.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie spoločnosti EUROINVESTOR s.r.o., uznesením z 28. júla 2012, sp.zn. 12 CoE 34/2012 podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. uznesenie súdu prvého stupňa, vo výroku, v ktorej nepripustil zmenu na strane oprávneného ako vecne správne potvrdil. V prevyšujúcej časti zrušil uznesenie súdu prvého stupňa a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Ďalej rozhodol, že EUROINVESTOR s.r.o. nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení k podanému odvolaniu uviedol, že podľa § 238 ods. 1, 2 Exekučného poriadku a podľa § 251 ods. 4 O.s.p. v exekučných konaniach začatých pred 1. septembrom 2005, postup pri podaní návrhu na rozhodnutie o pripustení zmeny účastníka, ako aj postup súdu pri rozhodnutí o tejto zmene sa nemôže spravovať teraz platným ustanovením § 37 ods. 3 Exekučného poriadku, ale treba postupovať podľa ustanovenia § 92 ods. 2 a 3 O.s.p., ktoré pri zmene účastníkov predpokladá, že pôvodný účastník konania, ako aj ten, ktorý má na jeho miesto vstúpiť, majú spôsobilosť mať práva a povinnosti a tým aj procesnú spôsobilosť byť účastníkom konania. Z obsahu spisu mal za preukázané, že návrh na zmenu účastníka na strane oprávneného bol spoločnosťou EUROINVESTOR podaný potom, čo pôvodný oprávnený stratil spôsobilosť byť účastníkom konania, teda ako účastník prestal existovať, a preto už nemohla nastať zmena účastníka na jeho strane. Ak potom súd prvého stupňa nepripustil vstup spoločnosti EUROINVESTOR s.r.o. do konania, postupoval vecne správne v otázke návrhu na zmenu účastníka konania podľa § 92 ods. 2 a 3 O.s.p. Procesného pochybenia sa podľa názoru odvolacieho súdu však súd prvého stupňa dopustil, ak po zistení, že oprávnený stratil spôsobilosť byť účastníkom konania, ktorá skutočnosť je prekážkou pre ďalšie pokračovanie v exekúcii, túto zastavil bez toho, aby ju vyhlásil za neprípustnú. Poukázal na to, že v zmysle § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku v znení účinnom do 1. februára 2002 exekúciu súd zastaví, ak exekúciu vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať. Zo znenia citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že predpokladom pre zastavenie exekúcie v zmysle § 57 ods. 1 písm. g/ je jej vyhlásenie za neprípustnú z dôvodu existencie skutočností, pre ktoré exekúciu nemožno vykonať a medzi takéto skutočnosti, patrí aj strata spôsobilosti oprávneného byť účastníkom konania. O vyhlásení exekúcie za neprípustnú a zastavení exekúcie pritom v zmysle ustálenej súdnej praxe súd rozhoduje jedným výrokom. Rozhodnutie o vyhlásení exekúcie za neprípustnú však nemožno pominúť. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. zrušil uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o zastavení exekúcie a v súvisiacom výroku o trovách exekúcie a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie spoločnosť EUROINVESTOR s.r.o., v ktorom navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací zrušil uznesenie odvolacieho aj prvostupňového súdu a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie alebo aby napadnuté uznesenie zmenil tak, že povolí zmenu účastníka konania na strane oprávneného. Prípustnosť dovolania dovolaateľ odôvodnil podľa § 237 písm. f/ O.s.p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Podľa názoru dovolaateľa mu odvolací súd svojim rozhodnutím vydaným v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky odňal prístup k súdu a tým aj právo na spravodlivý proces. Odňatie možnosti konať pred súdom videl dovolaateľ v tom, že súdy nepovolili zmenu účastníka konania na strane oprávneného a exekúciu zastavili napriek tomu, že dovolaateľ a jeho právny predchodca splnili všetky zákonné predpoklady pre vstup dovolaateľa do konania na strane oprávneného. Mal za to, že podľa § 37 Exekučného poriadku účinného do 31. augusta 2005 postačovalo k zmene oprávneného preukázať súdnemu exekútorovi listiny o prevode práva z exekučného titulu na novú osobu. Keďže v prejednávanej veci sa tak stalo ešte v roku 2006 (listom z 15. marca 2006 oznámila spoločnosť INKASO Pohľadávok, spol. s r.o. súdnemu exekútorovi postúpenie vymáhanej pohľadávky a pripojila aj zmluvu o postúpení pohľadávky z 22. decembra 2005), mal súd ako s novým oprávneným konať so spoločnosťou INKASO Pohľadávok, spol. s r.o., keďže táto spoločnosť sa stala účastníkom konania ex lege. Súd nemal preto rozhodovať o zmene účastníka z pôvodne oprávneného na dovolaateľa, ale z oprávneného INKASO Pohľadávok, spol. s r.o. na dovolaateľa. Ďalej mal za to, že ak by sa vychádzalo aj z druhej alternatívy prezentovanej prvostupňovým a odvolacím súdom v danej veci, podľa ktorej na zmenu účastníka konania je potrebné osobitné rozhodnutie exekučného súdu, bol ich postup neprípustný. Svedčí o tom rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp.zn. 1 Obdo V 45/2007, ktorým najvyšší súd vyhovel dovolaniu podanému novým navrhovateľom. Najvyšší súd v predmetnom rozhodnutí potvrdil názor o prípustnosti zmeny účastníka konania po tom, čo pôvodný účastník zanikol, avšak návrh na zmenu bol podaný ešte pred zánikom účastníka. V prejednávanej veci spoločnosť INKASO Pohľadávok, spol. s r.o., ako aj pôvodný oprávnený ešte v roku 2006 oznámili súdnemu exekútorovi postúpenie pohľadávky a navrhli zmenu oprávneného. V prípade aplikácie Exekučného poriadku platného po 1. septembri 2005 podáva návrh na zmenu účastníka konania súdny exekútor, ktorý má na to stanovenú subjektívnu lehotu 14 dní. Exekútor je touto lehotou viazaný aj v prípadoch, keď sa o skutočnosti zakladajúcej procesné nástupníctvo dozvedel inak, ako oznámením zo strany

účastníka konania. Podľa tejto zákonnej úpravy exekútor bol povinný doručiť exekučnému súdu návrh na zmenu oprávneného. Exekútor však nekonal od roku 2006 a túto svoju nečinnosť zdôvodnil údajnou nemožnosťou identifikácie pohľadávok z predložených zmlúv a ich príloh. Spoločnosť INKASO Pohľadávok, spol. s r.o. však exekútorovi predložila overenú kópiu zmluvy o postúpení pohľadávok spolu s prílohou, z ktorej bolo možné jednoznačne identifikovať príslušnú pohľadávku, keďže každá pohľadávka bola označená dlžnou sumou a menom povinného. Otázkou zámeny účastníkov konania v prípade výmazu pôvodného účastníka konania z obchodného registra sa najvyšší súd zaoberal tiež v rozhodnutí R 65/1996. Konštatoval v ňom, že v prípadoch, kedy účastník konania zanikol výmazom z obchodného registra pred začatím konania, neprichádza do úvahy zámena účastníkov alebo prístupenie do konania podľa § 92 O.s.p., pretože takýto postup je možný len za predpokladu, že účastník, ku ktorému alebo na miesto ktorého mal vstúpiť niekto iný, mal spôsobilosť byť účastníkom konania v čase jeho začatia. Z citovaného rozhodnutia je zrejmé, že najvyšší súd síce odmietol zámenu účastníka konania, ktorý zanikol výmazom z obchodného registra pred začatím konania, ale zároveň priamo potvrdil takýto procesný postup v prípade, že k zániku účastníka výmazom z obchodného registra došlo až po začatí konania.

Povinný sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadril.

Súdny exekútor poukázal na písomné vyjadrenie k odvolaniu z 24. februára 2012 a uviedol, že na skutočnostiach tam uvedených trvá v celom rozsahu aj v dovolacom konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací podľa ustanovenia § 10a ods. 1 O.s.p., po zistení, že dovolanie podala na to oprávnená osoba, zastúpená právnickou osobou založenou na účel výkonu advokácie (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr to, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací

súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovolateľom napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje znaky uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., a preto nemožno vyvodit' prípustnosť dovolania z týchto ustanovení.

Prípustnosť dovolania podaného dovolateľom by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní, v ktorom bolo vydané, došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (vid' napríklad R 117/1999, R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. ale nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolaateľ existenciu procesných väd konania podľa § 237 písm. a/ až e/ a písm. g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Z vymenovaných procesných väd je v dovolaní výslovne namietaná vada podľa § 237 písm. f/ O.s.p., t.j. že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie procesne nesprávny postup súdu priečiaci sa zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnomu predpisu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníkov občianskeho súdneho konania. Vady zakladajúce zmätočnosť súdneho konania, ktoré zavinil súd svojim procesným postupom v rozpore so zákonom, spravidla účastníkovi konania odnímajú možnosť konať pred súdom, pretože mu bránia v realizácii tých procesných práv, ktoré Občiansky súdny poriadok priznáva na účelné uplatnenie alebo bránenie práva proti druhej strane v spore. Vydanie zmätočného rozhodnutia bez ďalšieho nemá svoje právne opodstatnenie, preto je vždy nevyhnutné takéto rozhodnutie zrušiť najmä z hľadiska ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie.

Postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom zakladá porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (porovnaj napr. III. ÚS 156/06, III. ÚS 331/04, II. ÚS 174/04). Z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky tiež vyplýva, že ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94).

Preskúmaním veci dospel dovolací súd k záveru, že konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté vadou majúcou za následok odňatie možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

Podľa § 251 ods. 4 O.s.p. na výkon rozhodnutia a exekučné konanie podľa osobitného predpisu sa použijú ustanovenia predchádzajúcich častí, ak tento osobitný predpis neustanovuje inak. Rozhoduje sa však vždy uznesením. Podľa § 92 ods. 2 O.s.p. ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže navrhovateľ alebo ten, na koho boli tieto

práva alebo povinností prevedené, alebo na koho prešli, navrhnúť, aby do konania na miesto doterajšieho účastníka vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli. Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia súd vyhovie návrhu, ak sa preukáže, že po začatí konania nastala právna skutočnosť uvádzaná v odseku 2, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto navrhovateľa; súhlas odporcu alebo toho, kto má vstúpiť na jeho miesto, sa nevyžaduje. Právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú zachované.

Podľa § 238 ods. 1 prechodných a záverečných ustanovení zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) účinných od 1. septembra 2005, konania začaté pred 1. septembrom 2005 sa dokončia podľa práva platného do 31. augusta 2005, ak odsek 2 neustanovuje inak. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ustanovenia § 34 ods. 1 až 3, § 37 ods. 4 a 5, § 46 ods. 3, § 47 ods. 3, § 58 ods. 5, § 134 ods. 2, § 136 ods. 3 a 4, § 145 ods. 1, sa použijú aj na konania začaté pred 1. septembrom 2005.

Podľa § 37 ods. 3 Exekučného poriadku do účinnosti novely vykonanej zák. č. 341/2005 Zb., t.j. do 31. augusta 2005, proti inému než tomu, kto je v rozhodnutí označený ako povinný, alebo v prospech iného než toho, kto je v rozhodnutí označený ako oprávnený, možno vykonať exekúciu, len ak sa preukázalo, že naňho prešla povinnosť alebo právo z exekučného titulu (§ 41). Podľa ods. 4 tohto ustanovenia prechod povinnosti alebo práva možno preukázať len listinou vydanou alebo overenou oprávneným orgánom, ak nevyplýva priamo z právneho predpisu. Podľa § 37 ods. 3 Exekučného poriadku od účinnosti novely vykonanej zákonom č. 341/2005 Zb. proti inému, než tomu, kto je v rozhodnutí označený ako povinný, alebo v prospech iného než toho, kto je v rozhodnutí označený ako oprávnený, možno vykonať exekúciu, len ak sa preukázalo, že naňho prešla povinnosť alebo právo z exekučného titulu podľa § 41. Ak nastanú skutočnosti, na ktorých základe dochádza k prevodu alebo prechodu práv a povinností vyplývajúcich z exekučného titulu, sú účastníci konania povinní bez zbytočného odkladu písomne oznámiť tieto skutočnosti exekútorovi. Oznámenie musí byť doložené listinou preukazujúcou prevod alebo prechod práv alebo povinností. Návrh na pripustenie zmeny účastníkov konania je exekútor povinný súdu doručiť v lehote 14 dní odo dňa, keď sa o týchto skutočnostiach dozvedel. Súd rozhodne do 60 dní od doručenia návrhu uznesením. Rozhodnutie sa doručí exekútorovi, oprávnenému a povinnému, ktorí sú označení v exekučnom titule, a tomu účastníkovi, na ktorého právo alebo povinnosť prešla. Podľa ods. 4 citovaného ustanovenia, ak k prevodu alebo prechodu

práv alebo povinností z exekučného titulu dôjde po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie, pokračuje exekútor vo vykonávaní exekúcie na základe pôvodného poverenia, ku ktorému priloží originál alebo osvedčenú fotokópiu listiny preukazujúcej prevod alebo prechod práv a povinností.

Podľa § 103 O.s.p. súd kedykoľvek za konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 19 O.s.p. spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti, inak len ten, komu ju zákon priznáva.

Podľa § 20a ods. 2 O.s.p. právnická osoba zapísaná v obchodnom registri zaniká dňom výmazu z tohto registra.

Podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku exekúciu súd zastaví, ak exekúciu súd vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať.

Z dovolania vyplýva, že súdy zúčastnené na rozhodovaní mali dovolateľovi odňať možnosť konať pred súdom tým, že nepovolili zmenu účastníka konania na strane oprávneného a exekúciu ako neprípustnú zastavili napriek tomu, že dovolateľ a jeho právny predchodca splnili všetky zákonné predpoklady pre vstup dovolateľa do konania na strane oprávneného.

S vyššie uvedeným názorom dovolateľa sa dovolací súd nestotožnil.

Dovolací súd uvádza, že prvostupňový, ako aj odvolací súd na zistený skutkový stav správne aplikovali ustanovenia § 92 ods. 2 a 3 O.s.p. Exekučné konanie v predmetnej veci sa totiž začalo ešte v roku 1998 a podľa prechodného ustanovenia § 238 ods. 1 Exekučného poriadku konania začaté pred 1. septembrom 2005 sa dokončia podľa práva platného do 31. augusta 2005, ak odsek 2 neustanovuje inak. Ustanovenie § 37 ods. 3 a 4 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. augusta 2005 otázku procesného nástupníctva v exekučnom konaní riešilo len čiastočne. Ustanovovalo, že exekúciu možno vykonať aj proti inému, než tomu, kto je v rozhodnutí označený ako povinný, alebo v prospech iného, než toho, kto je v rozhodnutí označený ako oprávnený, ak sa preukázalo, že na takú osobu prešla

povinnosť alebo právo z exekučného titulu. Prevod alebo prechod práv alebo povinnosti, pokiaľ nevyplýval priamo z právneho predpisu, bolo potrebné preukázať listinou vydanou alebo overenou oprávneným orgánom. Citované ustanovenie však neupravovalo konkrétny postup účastníkov exekučného konania, súdneho exekútora a exekučného súdu pre prípad, že k prevodu alebo prechodu práva alebo povinnosti z exekučného titulu po začatí exekučného konania aj došlo. Z ustanovenia § 251 ods. 4 O.s.p. vyplýva, že na exekučné konanie sa použijú ustanovenia prvej až piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, ak Exekučný poriadok neustanovuje inak. V praxi to znamená, že pokiaľ Exekučný poriadok určitú procesnú situáciu nerieši, tak sa na jej riešenie použijú príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. V danom prípade to znamenalo potrebu aplikovať ustanovenia § 92 ods. 2 a 3 O.s.p. o zmene účastníka konania. S účinnosťou od 1. septembra 2005 bolo zavedené nové znenie § 37 ods. 3 Exekučného poriadku, ktorým sa účastníkom exekučného konania uložila povinnosť ohľadom existencie právnych skutočností zakladajúcich prevod alebo prechod práv a povinností vyplývajúcich z exekučného titulu a exekútorovi povinnosť na základe takéhoto oznámenia podať na súd návrh na pripustenie zmeny účastníctva. V zmysle prechodných ustanovení § 238 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku však toto ustanovenie nie je možné aplikovať na exekučné konania začaté pred 1. septembrom 2005, čo je aj posudzovaný exekučný prípad.

Dovolateľ správnosť svojho výkladu ustanovenia § 37 ods. 3 a 4 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. augusta 2005 odôvodňuje okrem iného ustálenou praxou súdnych exekútorov v tom čase, t.j. zrejme do nadobudnutia účinnosti novely Exekučného poriadku, uskutočnenej zákonom č. 341/2005 Z.z. Tvrdí pritom, že na zmenu oprávneného alebo povinného stačilo oznámiť súdnemu exekútorovi, že došlo k prevodu alebo prechodu práva alebo povinnosti z exekučného titulu na inú osobu a predložiť listinu, ktorá túto skutočnosť preukazovala. Okolnosti prejednávanej veci však priamo potvrdzujú problematickosť takéhoto výkladu zákonných ustanovení. Tvrdený prevod alebo prechod práva z exekučného titulu sa môže stať predmetom sporu tak, ako tomu bolo aj v danom prípade, keď exekútor pokračoval v konaní s pôvodnou oprávnenou, pretože usúdil, že zmluva o postúpení pohľadávok a ani jej príloha neobsahovali dostatočnú špecifikáciu postupovanej pohľadávky. Túto otázku však exekútor nebol oprávnený sám riešiť. Len súd môže posúdiť, či okolnosti uvádzané v oznámení, sú spôsobilé privodiť prevod alebo prechod práva alebo povinnosti z exekučného titulu a či predložené listiny sukcesiu do práv a povinností oprávnenej alebo povinnej aj preukazujú. Správnosť záverov exekučného súdu, ako súdu rozhodujúceho

v prvom stupni, môže byť následne preskúmaná v rámci odvolacieho konania (keďže nejde o uznesenie podľa osobitného zákona – Exekučného poriadku, vid' § 202 ods. 2 O.s.p. a judikát R 6/2003) a za istých okolností aj konania dovolacieho. Je však neakceptovateľné, aby bol súd viazaný tým, ako otázku procesného nástupníctva v exekučnom konaní posúdil súdny exekútor. Pokiaľ teda aj prax účastníkov exekučného konania a súdnych exekútorov pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 341/2005 Z.z. bola taká ako uvádza dovolateľ, nebola správna a ani v súlade so zákonom a už vôbec nie záväzná pre súd rozhodujúci o návrhu na zmenu účastníka konania, keďže aj v exekučnom konaní platí, že právne záväzný výklad zákona podáva výlučne súd.

Dovolateľ ďalej namietal, že aj keby bol správny názor, podľa ktorého je na zmenu účastníka konania potrebné osobitné rozhodnutie exekučného súdu, súdy zúčastnené na rozhodovaní neprípustné skúmali trvanie podmienok konania u pôvodného oprávneného po tom, čo im bola oznámená a preukázaná hmotnoprávna sukcesia do práva pôvodného oprávneného a doručený návrh na zmenu oprávneného spolu so súhlasom nového oprávneného so vstupom do konania. Odvolával sa pritom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp.zn. 1 ObdoV 45/2007, ktorý v skutkovo a právne obdobnej veci konštatoval existenciu vady v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., spočívajúcu v tom, že súd nepripustil zmenu účastníka konania na strane navrhovateľa z dôvodu výmazu pôvodného navrhovateľa z obchodného registra pred rozhodnutím súdu o zmene účastníka konania. Podľa jeho názoru najvyšší súd s týmto rozhodnutím potvrdil názor o prípustnosti zmeny účastníka konania potom, čo pôvodný účastník zanikol, avšak návrh na zmenu bol podaný ešte pred zánikom účastníka. K tomuto dovolací súd uvádza, že medzi predmetným prípadom a prípadom, ktorý riešil najvyšší súd v konaní pod sp.zn. 1 Obdo V 45/2007 je jeden podstatný rozdiel, ktorý spočíva v tom, že v predmetnej veci návrh na zmenu účastníka konania nepodal doterajší účastník konania, ale osoba, ktorá o sebe tvrdí, že na ňu prešlo právo z exekučného titulu. Podľa § 92 ods. 2 O.s.p. je aj taká osoba oprávnená navrhnúť zmenu účastníka, pričom v návrhu je inkorporovaný aj jej súhlas so vstupom do konania na strane oprávneného. Súhlas povinného sa nevyžaduje bez ohľadu na to, či sa navrhuje zmena oprávneného alebo povinného. Preto súd ani nezisťuje stanovisko tejto osoby k navrhovanej zmene účastníka. Iná je však situácia v prípade oprávneného ako osoby, ktorá svojim návrhom na vykonanie exekúcie iniciovala začatie exekučného konania. V súlade s dispozičnou zásadou, ktorá ovláda aj exekučné konanie platí, že oprávnený musí s navrhovanou zmenou súhlasiť. Nie je mysliteľné, aby súd pripustil zmenu oprávneného

účastníka konania bez jeho vedomia alebo dokonca proti jeho vôli. Preto je potrebné, aby v prípade, keď zmenu navrhuje osoba, ktorá mala vstúpiť na miesto oprávneného, si súd vyžiadal stanovisko oprávneného, teda toho, kto má z konania vystúpiť. V prejednávanej veci takéto stanovisko nebolo možné zabezpečiť vzhľadom k tomu, že pôvodne oprávnený zanikol bez právneho nástupcu. V prípade, ktorý najvyšší súd prejednával pod sp.zn. 1 Obdo V 45/2007 podal návrh na zmenu navrhovateľa sám navrhovateľ skôr, ako bol vymazaný z obchodného registra. Prejavil tým vôľu vystúpiť z konania a ďalej nebyť účastníkom konania. Preto dovolací súd mohol konštatovať: „ak miesto doterajšieho navrhovateľa sa uvoľnilo pred skončením konania, dôvodne na jeho miesto môže vstúpiť dovolateľ, ktorý túto vôľu prejavil ešte v čase, keď navrhovateľ existoval“.

V predmetnej veci v čase, keď pôvodne oprávnený ešte existoval, tento sám nepodal návrh na zmenu oprávneného, ktorý by spĺňal kritériá v zmysle § 92 ods. 2 a 3 O.s.p. a ako vyplýva z vyššie uvedeného výkladu, oznámenie spoločnosti INKASO Pohľadávok, spol. s r.o. z 15. marca 2006, adresované súdnemu exekútorovi, nebolo spôsobilé privodiť zmenu účastníka exekučného konania na strane oprávneného. Kvalifikovaný návrh na zmenu oprávneného bol súdu doručený až v čase, keď pôvodne oprávnený už neexistoval. Preto ak prvostupňový súd takýto návrh zamietol a odvolací súd jeho rozhodnutie v tejto časti potvrdil, neodňali súdy svojím postupom účastníkovi konania možnosť konať pred súdom ani právo na spravodlivý súdny proces a prístup k súdu.

Pokiaľ obsah podaného mimoriadneho prostriedku naznačuje, že dovolateľ sa domáha prieskumu celého napadnutého uznesenia odvolacieho súdu, t.j. i tej časti, v ktorej vo výroku odvolací súd zrušil uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým rozhodol, že exekúciu zastavuje a trovách exekúcie, a vrátil vec súdu prvého stupňa, dovolací súd poukazuje na to, že dovolanie proti tomuto výroku je podľa § 239 ods. 1, a 2 O.s.p. neprípustné. Jeho prípustnosť by zakladala len niektorá z väd uvedených v § 237 O.s.p. (uvedené vyššie). Takúto vadu, pokiaľ sa týkala výroku uznesenia odvolacieho súdu, ktorým zrušil uznesenie súdu prvého stupňa a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, však v dovolaní ani dovolateľ netvrdil, a dovolací súd zo svojej úradnej povinnosti nezistil.

Keďže ustanovenia § 237 O.s.p., § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28. júla 2012 sp.zn. 12 CoE 34/2012 neprípúšťajú, bolo

potrebné tento opravný prostriedok odmietnuť podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p.

V dovolacom konaní vzniklo povinnému právo na náhradu trov dovolacieho konania proti dovolateľke, ktorá úspešná nebola (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p., § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd jej však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože v dovolacom konaní návrh na ich priznanie nepodala (§ 151 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. novembra 2013

JUDr. Soňa Mesiarkinová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová

